

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inseratni danek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo
Ljubljana, Knafljeva ul. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — CELJE, Kocenova ul. 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. — Jesenice, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

OBOROŽENA INTERVENCIJA VELESIL NA KITAJSKEM?

Vznemirjenje zaradi napredovanja komunističnih čet — Med Ameriko, Anglijo in Japonsko se vrše posvetovanja o morebitni oboroženi intervenciji — Koncentracija vojnega brodogradništva v kitajskih vodah

London, 14. avgusta. Po vesteh, ki prihajajo iz Kitajske, postaja položaj na Daljnem vzhodu zaradi uspešnega prodiranja komunistične armade čimdalje bolj resen. Anglija, Amerika in Japonska s skrbjo zasledujejo razvoj dogodkov, ki vedno bolj ogrožajo njihove interese. Med diplomatskimi zastopniki vseh treh držav se vrše zadnje dni živahna posvetovanja in izmenjave misli. Tokio, Washington in London resno razmotrivajo, ali ne bi kazalo podvzeti skupno akcijo, eventualno oboroženo intervencijo na Kitajskem, da bi se vzpostavil red in zagotovila varnost evropskih naselbin in trgovine.

Povod za to je dalo obvestilo kitajske vlade, da ne more več ščititi inozemskih državljanov, niti eksteritorialne pravice tujih diplomatskih zastopstev. V Londonu, Washingtonu in Tokiu smatrajo to za prvi znak grozečega razsula na Kitajskem, ki bi kakor zrelo jabolko padla v naročje boljševikom. To bi pomenilo najhujši udarec za Anglijo, Ameriko in Japonsko, ki so na Kitajskem interesirane ne samo politično, marveč še v večji meri gospodarsko. Tudi Italija želi sodelovati pri eventualni akciji velesil, vendar pa doslej ni bila pritegnjena k posvetovanjem.

Že sedaj so velesile v varstvo svojih interesov koncentrirale svoje vzhodno brodogradništvo v kitajskih vodah. Pred Hankovom je sedaj 29 ameriških in angleških, 9 japonskih, 4 francoske in 1 italijanska vojna ladja, ki so v strogi pripravljenosti, tako da lahko vsak hip posežejo v borbo. Velesile motivirajo to koncentracijo svojega brodogradništva s tem, da morajo ščititi svoje državljane, ki so zaradi nemoči kitajskih oblasti docela brez varstva.

Komunistične čete so ponovno zavzele Čangso in so sedaj obkrožile tudi že južnokitajsko mesto Kiangsi, ki je važno trgovsko središče. V mestu je le šibka posadka kitajske armade, ki ne bo mogla vzdržati komunističnega napada. Če pade tudi ta postojanka, bo komunistom odprta pot dalje na jug, ker bodo z zavzetjem Kantčaua prišli v posest važnega železniškega križišča. Evropski naseljenci so mesto že zapustili, in se zatekli dalje proti jugu.

Turško - kurdska „vojna“ v Perziji

Prva »vojna« poročila: 22 mrtvih in 11 ranjenih na turški, velike izgube na kurdski strani

Teheran, 14. avgusta. Turške čete so zasedle sedaj tudi vzhodno pobočje Ararad, kamor so se zatekli Kurdi na begu pred Turki. Glede na vojne operacije, ki se vrše na meji, je perzijska vlada poskrbela za to, da se je civilno prebivalstvo umaknilo v notranjost države. Na meji je prišlo večeraj do krvavega boja med večjim oddelkom Kurdo in turškimi četami. Kurdi so izgubili v borbi več svojih voditeljev ter so končno v

paničnem begu zapustili bojišče, a tudi turške čete so imele večje izgube. Uradno prijavljajo 22 mrtvih in 11 ranjenih. V vladnih krogih zanikajo, da bi vlada prejela od Turčije poziv za skupno akcijo proti Kurdom. Zaenkrat perzijska vlada ni ukrenila še ničesar proti kršenju perzijsko-turške meje, bo pa, kakor se zadržuje, poslala Društvu narodov formalni protest.

Stavkovno gibanje v Franciji popušča

Delavstvo se zopet vrača na delo — Izjalovljena akcija komunistov V delavskih okrožjih je zopet red in mir

Pariz, 14. avgusta. s. Stavkovno gibanje v severni Franciji vedno bolj popušča. V Lilleu, Robaixu in Tourcoingu, je zopet prišlo na delo 3500 stavkajočih, med njimi 2000 tekstilnih delavcev. Razen tega je pričelo delati okoli 4500 delavcev iz Belgije, ki se do sedaj iz strahu pred komunističnim nasiljem niso upali prekoračiti francoske meje.

Položaj je popolnoma miren. Komunistični poskus, da bi priredili v Robaixu veliko demonstracijo, se je žalostno izjalovil, ker je prišlo na zbirališče samo 200 delavcev. V Reimsu je pričelo stavkati delavstvo v livarni, ker so podjetniki odklonili zahtevano zvišanje mezd, ki naj bi izravnalo odtegljaje za socialno zavarovanje. Iz istega vzroka stavkajo tudi kavarstovski natakariji v Clermont-Ferrantu.

Nova Zelandija in Anglija

London, 14. avgusta. V newzlandskem parlamentu je predsednik vlade Forbes odgovoril na vprašanje o stališču vlade do predstoječe imperijalne konference. V svojem odgovoru je dejal, da želi, naj bi ostala zveza z Britanijo čim tesnejša in intimna. Mi nimamo, je nadaljeval predsednik vlade, nikakih zahtev, pa tudi ne pritožb. Na konferenci bomo sodelovali z najboljšo voljo do domovine in matere in do sestrskih dominijonov. Newzlandska vlada je prepričana, da so blagostanje, varnost in prospekci vse delov angleške zveze narodov odvisne materialno od tega, da ostanemo člani trdne zveze posameznih angleških vlad.

Razprave proti voditelju rumunskih »Železnih gardistov«

Bukarešta, 14. avgusta g. Danes zvečer je bila razglašena razsodba v razpravi proti organizatorju protizidovske »Železne garde« Coele Codreanu. Kakor znano, je bil Codreanu obtožen zaradi dveh proglasov, v katerih je poveljeval atentat na državnega tajnika Anzelesca in pozival dijakke na nove atentate. Razsodba je bila oprostilna. Državno pravništvo je vložilo ničnostno pritožbo, zaradi česar so Codreanu obdržali dalje v zaporu.

Nov finančni škandal v Parizu

Pariz, 14. avgusta. s. Pariška policija je razkrila nov ogromen finančni škandal. Družba za prodajo posestev, ki je bila ustanovljena nekako pred tremi leti na Rivijeri in vzdrževala podružnico v Parizu, je zšla z deficitom več milijonov frankov v finančne težave. Družba je imela dovoljenje, da je prevzemala do zneska 5 milijonov frankov 50 odst. hipotekarno osiguranje blaginjske bone. Namesto določenih višine, je spravila družba za 60 milijonov frankov takšnih bonov v promet, ki so kriti samo z vrednostjo posestev v izmeri 800 ha. Več bank, ki so sprejele te bone v blaginjo, je vložilo tožbe.

S podmornico na Severni tečaj

Newyork, 14. avgusta. s. Polarni raziskovalec sir Hubert Wilkins, ki namerava, kakor smo že poročali, s podmornico doseči Severni tečaj, je položil za podmornico, ki mu jo je dala na razpolago vlada, 10.000 dolarjev kavcije.

Iraški kralj gre v Pariz

Berlin, 14. avgusta. A.A. Iraški kralj Fejzal je v tork odpotoval v Pariz. Kralj je o priliki svojega bivanja v Berlinu sklenil številne kupčije z nemškimi industrijskimi podjetji. Ti nakupi naj pospešijo gospodarski razvoj Iraka.

Poljski protest v Berlinu

Varšava, 14. avgusta. g. V političnih krogih se zadržuje, da bo zunanji minister Zaleski, ki se bo jutri vrnil s svojega potovanja po Estoniji, poslal nemški vladi noto, v kateri bo protestiral proti zadnjim izvajanjem ministra za zasedeno ozemlje Treviranusa, kolikor se nanašajo na Poljsko.

Upor Afridov

London, 14. avgusta g. Kakor poroča »Morningpost« iz Kalkute, se je šele sedaj izkazalo, da so uporni Afridi pri zadnjem bombardiranju z zvižajo zavedli angleške letalce. S svojimi oblekami in turbani so maskirali njivo s sladkorno peso, česar angleški letalci niso spoznali, in zmetali na prazno polje na tisoče bomb. Medtem so se Afridi zbrali na drugem mestu v neposredni bližini mesta Pešavar ter prešli v napad.

Nesreča z granato

Bratislava, 14. avgusta d. Na artiljerijskem strelišču v Malacki, kjer so se nedavno vršili manevri topničarstva so našli trije otroci granato. Otroci so se pričeli igrati z granato in razbijati jo njej dokler ni eksplodirala ter raztrgala do smrti dveh nesrečnih malčkov, dočim se tretji še bori s smrtjo.

Tri težke nesreče

Ljubljana, 14. avgusta. Včeraj popoldne se je pripetila v Škofji Loki težka nesreča, katere žrtev sta postala zidarja Josip Štajer, star 57 let in Franc Landerholz, zaposlena pri stavbeniku Malenartu v Škofji Loki. Delala sta na neki novi zgradbi, ko se je nenadoma podrl stavljen oter in ju pokopal pod seboj. Na nesrečno zidarijo je zrušilo vse tramovje in deske. Štajer je zadobil težke zunanje in notranje poškodbe, Landerholz pa težke zunanje poškodbe. Oba so z rešilnim avtom prepeljali v ljubljansko bolnico. Njuno stanje je sicer resno, vendar zdravniki upajo, da bosta okrevala.

Včeraj popoldne se je vračal posestnik France Kanc iz Dravljav po Gosposvetski cesti proti domu. Blizu pivovarne Union je nenadoma začutil, da ga je v glavi zabolelo, istočasno se mu je pa tudi vili kri. Uvidel je takoj, da je ranjen, sam je naglo obrnil voz in se odpravil v bolnico. V bolnici so ugotovili, da ga je nekdo po nepravilnosti s flobortom obstrlel. Krogla mu je prebila lobanjo in občila v glavi. Kanc so v bolnici takoj operirali. Njegovo stanje je precej resno. Kdo je bil neprevidni paglav, ki je streljal s flobortom, dosedaj še ni znano in poizveduje za njim policija.

France Pibernik, 3-letni sinček posestnika iz Suhodola pri Kamniku, je prišel z desno roko med slamorezno, ki mu jo je zlomila. Tudi njega so morali prepeljati v bolnico.

Sestanek Trocki - Čičerin - Lunačarski

Posvetovanja sovjetskih državljanov v Františkovih Laznih v ČSR O čem razpravljajo, ni znano

Praga, 14. avgusta. h. Po časopisnih vesteh so sovjetski državnik Trocki, Lunačarski in Čičerin v Františkovih Laznih na zdravljenju. Listi dostavljajo, da se bo pri tej priliki vršila med njimi konferenca glede povratka Trockega v Rusijo. Kakor je vaš dopisnik ugotovil, so omenjeni trije državnik dejansko v omenjenem

zdravilišču, od koder je odšel Lunačarski pred tremi dnevi v Prago, kjer je obiskal razne osebnosti ter se davi zopet vrnil v Františkove Lazni. Kolikor je resnice na vesteh, da gre za povratek Trockega v Rusijo, ni mogoče ugotoviti, ker so vsi trije državniki zelo rezervirani in nočejo dati nikakih izjav.

Nova doba parlamentarizma v Turčiji

Z ustanovitvijo nove stranke se je pričelo novo parlamentarno življenje — Program nove stranke

Ankara, 14. avgusta. AA V sredo je bil v narodni skupščini uveden sistem dveh strank. Bivši turški poslanik v Parizu Fethy bej je prijavil svojo novo liberalno stranko ter predložil vladni njen program. Stranka, ki jo bo podpiralo 65 poslancev narodne skupščine, zahteva v glavnem sodelovanje z evropskimi državami in tesnejše zveze z Društvom narodov, dalje neomejeno svobodo tiska, znižanje davkov, splošno volilno pravico in naklonjenost do zunanega kapitala. Očividno je Kemal paša sankcioniral Fethyjev povratek v politiko in ustanovitve nove stranke, kar je tisk s simpatijami sprejel.

Ankara, 14. avgusta. Ustanovitev Fethyjeve stranke in njen vstop v parlamentarno življenje je izzval v političnih krogih živahen odmev. Dočim se je sprva domnevalo, da bo Kemal paša nasprotoval obnovi strankarskega življenja, je sedaj sam izjavil, da pozdravlja novo stranko in njeno sodelovanje v državni politiki. Kakor se zadržuje, bo sedaj ustanovljena še tretja stranka, ki bo imela socialistični program, tako da bodo obstojale v Turčiji odsele 3 stranke in sicer Kemalova ljudska stranka, Fethyjeva liberalna in bodoča socialistična stranka.

Draginja v Ameriki

Kot posledica suše se je sedaj v vseh večjih mestih pojavila draginja — Cene so poskočile v par dneh za 20 odstotkov — Zakon proti špekulaciji

Newyork, 14. avgusta. Posledic katastrofalne suše v srednje in južni ameriških pokrajinah ne čutijo samo prizadeti farmerji, marveč se kažejo tudi že v vseh večjih mestih. Krizo, ki je nastala na žitnem trgu, so že začeli izkoriščati razni brezvestni spekulanti, ki so začeli navijati cene tudi drugim živlenskimi potrebščinam. V Newyorku in ostalih večjih mestih so tekom zadnjih 3 dni poskočile cene za 20 odstotkov. Posebno se je podražilo mleko, ki ga je tudi težko dobiti, ker je izostal skoraj ves dovoz. Farmerji so morali namreč zaradi pomanjkanja krme in vode živino klati kar na debelo, drugi pa jo zopet prodajajo pod ceno. Na borzi vlada še vedno velika nesigurnost in ni skoro nobenih kupčij. Včeraj je v 14 državah deževalo, vendar pa parurno deževje ni moglo omiliti vladajoče suše. Danes popoldne je bila sklicana konferenca guvernerjev vseh prizadetih provinc, na kateri bo predsednik Hoover obrazložil svoj načrt za omiljenje vladajoče krize. Kakor se zadržuje, bo vlada izdala strog zakon proti špekulaciji, da prepreči brezvestno izkoriščanje konzumentov.

Vesti iz Rusije

Moskva, 14. avg. Osrednji eksekutivni odbor burijatske republike je sklenil, da republika vstopi v novo osnovano Vzhodno sibirsko republiko.

V khibinskem gorovju so začeli izkoriščati v velikem obsegu ležišča apatita. Dosedanje izkoriščanje se je vršilo na zelo primitiven način, z novo eksploatacijo pa mislijo doseči letno produkcijo 600 milijonov ton rude.

Otvorjena je prva železnica v Sibiriji za promet med Novo Sibirskom in Kuzneckovskom.

V Konstantinovsku so končana dela na topilnici za cink. Tovarna je bila dovršena pred časom, ki je bil določen po delavnem programu.

V Kharbovsk je odpotovala komisija petrolejskega trsta, da prouči vprašanje graditve tovarne za destilacijo nafte na Daljnem Vzhodu. Po programu se mora tovarna dograditi do konca leta 1931.

Iz Newyorka je odpotoval Kalmanovič, ki ga je sovjetska vlada poslala, da nakupi za 25 milijonov dolarjev poljedelskih strojev. Ob odhodu je komisar Kalmanovič izjavil, da Rusija zaradi mehanizacije in kolektivizacije svoje industrije še vedno rabi veliko število poljedelskih strojev.

Strašno maščevanje rumunskega seljaka

Bukarešta, 14. avgusta. g. V neki občini pri Jasyju se je kmet Magici strašno maščeval nad svojim sosedom, s katerim je živel že več let v sosedstvu. Napadel ga je na polju, ga pretepel s palico, da se je zgrudil nezavesten ter ga nato privezal na rep svojega konja. Tako privezanega je napol živega s konjem vlekel križem po polju, dokler ni popolnoma razbit in mrtel.

Sporazum češke komunistične opozicije s socialisti

Brno, 14. avgusta g. Včeraj se je vršila skupna seja odbora komunistične opozicije s predsedstvom socialno-demokratske stranke, na kateri je bilo končnoveljavno sklenjeno, da se bo brnska komunistična opozicija združila s socialno-demokratsko stranko. Zaradi tega bo postal največji češkoslovaški komunistični list »Rovnost« glasilo socialno-demokratske stranke. Kakor znano, so se komunisti in socialisti demokratje razšli pred več kot 10 leti. Zaradi tega razida je bila takrat socialno-demokratska stranka zelo oslABLJENA. Z današnjim korakom brnskih komunistov bo deloma popravljena napaka, ki so jo storili leta 1920. Trenutno sta ostali neodločeni frakciji komunistične opozicije v Kladnu in Pragi, ki se dosedaj še niso hoteli zediniti s socialistnimi demokrati.

Kitajska ladja zadel na mino

London, 14. avgusta. g. Kakor poročajo iz Kantona, je zavozila na reki Hasi-kijang kitajska motorna ladja na mino in zletela v zrak. 25 potnikov, večinoma žensk, je bilo ubitih.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize: Amsterdam 22.705, Berlin 13.4425—13.4725 (13.4575), Bruselj 7.8897, Budimpešta 9.884, Curih 1095.9, Dunaj 794.78—797.77 (796.28), London 274.04 do 274.84 (274.44), Newyork 55.23, Pariz 221.59, Praga 166.67—167.47 (167.07), Tist 294—296 (295).
INOZEMSKÉ BORZE
Curih: Beograd 9.1275, Pariz 20.22, London 25.04125, Newyork 514.05, Bruselj 71.91, Milan 26.9275, Madrid 56, Sofija 3.725, Praga 15.245, Varšava 57.70, Budimpešta 90.19, Bukarešta 3.0625.

